

คำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่ ๕๙๑ /๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกคำสั่งโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

ข้อ ๑ คำสั่งนี้ใช้กับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๒ ในคำสั่งนี้

“ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สั่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด

“ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย หรือข้าราชการตำรวจที่รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมาย ประกาศกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้บัญชาการในฐานะเป็นอธิบดีหรือแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

“องค์คณะ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๓ คน

ข้อ ๓ องค์คณะและหัวหน้าองค์คณะ ให้เป็นไปตามที่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนด

ข้อ ๔ วิธีปฏิบัติเรื่องใดที่มีได้กำหนดในคำสั่งนี้ไว้โดยเฉพาะ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐอาจพิจารณาอบหมายให้ผู้ซึ่งเห็นสมควรในการแจ้งข้อกล่าวหา ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย รวมถึงแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามข้อ ๘ วรรคสอง แห่งกฎกระทรวง การแสวงหาข้อเท็จจริง การรวบรวมพยานหลักฐาน และการชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหา พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้

ข้อ ๖ หากค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติไว้มีอัตราอย่างสูงเกินหนึ่งหมื่นบาท การพิจารณาปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นองค์คณะ

หัวหน้าองค์คณะและองค์คณะทุกคนมีหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย จะต้อออกเสียงมิได้

ให้หัวหน้าองค์คณะ ตามองค์คณะที่เข้าร่วมพิจารณาทีละคน ให้ออกความเห็น และลงมติทุกประเด็นที่จะพิจารณา โดยให้หัวหน้าออกความเห็นและลงมติเป็นคนสุดท้าย การวินิจฉัยให้ถือตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก

องค์คณะที่ร่วมพิจารณาผู้ใดไม่เห็นพ้องด้วยกับเสียงข้างมากมีสิทธิทำความเห็นแย้ง แนบไว้ในสำนวน

ข้อ ๗ คำสั่งปรับเป็นพินัยหรือยุติการปรับเป็นพินัยต้องทำเป็นหนังสือระบุวัน เดือน ปี และลงลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยหรือลายมือชื่อขององค์คณะทุกคน แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ หนังสือแจ้งข้อกล่าวหา คำสั่งปรับเป็นพินัย และแบบสำนวนคดีความผิดทางพินัย ให้ใช้ตามแบบพิมพ์ตามผนวกท้ายคำสั่งนี้

ข้อ ๙ กรณีผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป ทั้งนี้ อย่างช้าไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันก่อนที่คดีจะขาดอายุความ

ข้อ ๑๐ เมื่อปรากฏต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า ผู้ใดกระทำความผิดอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน และบางกรรมเป็นความผิดทางพินัย บางกรรมเป็นความผิดอาญา ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปรับเป็นพินัยในกรรมที่เป็นความผิดทางพินัย และแจ้งให้พนักงานสอบสวนเพื่อพิจารณาคดีอาญาสำหรับกรรมที่เป็นความผิดอาญาต่อไป

ข้อ ๑๑ ให้สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่ดำเนินการปรับเป็นพินัย กำหนดช่องทาง การติดต่อสื่อสารโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นใด มีสิทธิยื่นคำร้อง คำรับสารภาพ คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา การปฏิเสธข้อกล่าวหา การแจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารอื่นใด โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้

ข้อ ๑๒ ในการกำหนดค่าปรับเป็นพินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพิจารณาให้เหมาะสมกับระดับ ความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย

เมื่อได้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามวรรคก่อนแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจใช้เหตุดังต่อไปนี้ ประกอบการลดหรือเพิ่มจำนวนค่าปรับเป็นพินัย

(๑) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๒) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย

(๓) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยได้รับผลประโยชน์จากการกระทำความผิดทางพินัย จำนวนค่าปรับเป็นพินัยต้องไม่ต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ แต่ต้องไม่เกินอัตราขั้นสูงที่กฎหมายซึ่งบัญญัติ ความผิดทางพินัยกำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีฐานะยากจนและกระทำความผิดด้วยความจำเป็น เพื่อยังชีพของตนและครอบครัว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดค่าปรับเป็นพินัยในอัตราต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าห้าสิบบาทหรือไม่น้อยกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ แล้วแต่กรณี โดยมีให้นำความ ในวรรคก่อนมาบังคับใช้

ข้อ ๑๓ ในการชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอ และเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ผ่อนชำระก็ได้ หากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิก และผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐาน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

ทั้งนี้ กรณีรัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติเป็นความผิดทางพินัยได้วางระเบียบ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยและวิธีการผ่อนชำระไว้ ก็ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดใน ระเบียบนั้นด้วย

ข้อ ๑๔ การรับชำระเงินค่าปรับเป็นพินัยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามที่สำนักงาน ดำรวจแห่งชาติกำหนด

ข้อ ๑๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเป็นพินัยไว้เป็น หลักฐานในสารบบ แต่จะนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดทางพินัยในเรื่องอื่นที่มีใช้ การพิจารณากำหนดค่าปรับเป็นพินัยหรือการจัดทำรายงานมิได้ แล้วรายงานให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือ หัวหน้าหน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งปรับเป็นพินัยทราบ

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าสถานีตำรวจหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เป็นต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้สั่งปรับเป็นพินัย รายงานการสั่งปรับเป็นพินัย เป็นรายเดือนผ่านหน่วยงานเหนือขึ้นไปตามลำดับจนถึง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผ่านสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และให้สำนักงานเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วเปิดเผยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

ข้อ ๑๗ ห้ามบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวมไว้ในบันทึกประวัติ อาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม

ข้อ ๑๘ เมื่อความผิดอาญาได้เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยแล้ว ห้ามมิให้นำประวัติ อาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดมาใช้อันบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษ และให้ถือว่าประวัตินั้นเป็นอันสิ้นสุด

ข้อ ๑๙ ให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางแพ่งของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางแพ่ง

ข้อ ๒๐ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้ถือปฏิบัติตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

พลตำรวจเอก

(ต่อศักดิ์ สุขวิมล)

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ